

NOVĂȚEANUL

Publicație lunară independentă

ORAȘUL NOVACI ❖ Anul XII, Numărul 128 ❖ Joi, 25 Ianuarie 2024 ❖ ISSN 2392 - 6961

VEȘTI DIN NOVACI

După cum ne informează Primarul Orașului Novaci, dr. ing. Dumitru Leuștean, în aceste zile se lucrează intens la întocmirea bugetului local pe anul 2024.

Se are în vedere ca bugetul să cuprindă toate obiectivele prevăzute în proiectele aprobate și aflate în derulare pe parcursul acestui an.

Totodată, se urmărește și găsirea altor surse de finanțare, având în vedere că la ora actuală, în Novaci, sunt în desfășurare foarte multe lucrări și că vor fi demarate și alte proiecte care să vină în sprijinul creșterii gradului de urbanizare, dezvoltării turismului în Novaci și la Rânca.

Deși ne aflăm în plină iarnă, cu temperaturi foarte scăzute, în orașul Novaci continuă în ritm susținut lucrările de canalizare și aducțiune apă potabilă.

Țin să apreciez munca plină de responsabilitate pe care o desfășoară echipa care lucrează în condiții foarte grele, fie că plouă sau ninge, pe un ger cumplit, pe strada Stejarilor. Sunt niște oameni minunați. I-am întrebat: lucrați și pe un

asemenea timp? Mi s-a răspuns: dacă stăm acasă, ce câștigăm?

Vin dintr-o zonă în care marea sursă de câștig – minieritul – s-a dus pe apa sâmbetei.

Liceul Teoretic Novaci va beneficia de dotări cu echipamente TIC de tip „smartlab” și materiale educaționale specifice pentru dezvoltarea unui laborator digital inteligent prin PROGRAMUL NAȚIONAL DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ, Pilonul VI. Politici pentru noua generație, Componenta C 15.

Laboratoarele digitale inteligente sunt realizate în spații în care acest lucru este posibil pentru stimularea creativității elevilor și profesorilor. Proiectul urmărește creșterea accesului elevilor la mijloace moderne de învățare, precum și consolidarea competențelor digitale în utilizarea instrumentelor de tip „laborator inteligent” pentru cadrele didactice. Totodată, proiectul urmărește creșterea accesului la educație pentru grupurile vulnerabile și combaterea excluziunii sociale, absenteismului și abandonului școlar.

Durata proiectului se întinde pe perioada DECEMBRIE 2023 – IANUARIE 2025, timp în care se vor achiziționa echipamentele tehnologice necesare dezvoltării laboratorului digital inteligent, precum și instruirea cadrelor didactice pentru utilizarea echipamentelor aferente conceptului de laborator inteligent digital integrat prin două sesiuni de instruire.

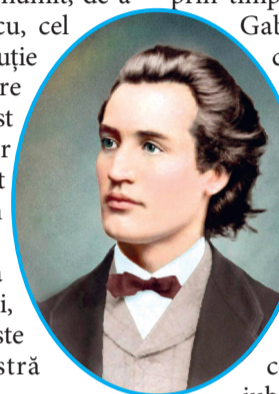
Prin implementarea unor tehnologii moderne, școala poate deveni mult mai atractivă pentru toți elevii care vor alege să urmeze cursurile Liceului Teoretic Novaci.

Mii de turiști, iubitori ai sporturilor de iarnă, au luat cu asalt Rânca în weekend-ul trecut. La Rânca au urcat turiști din multe județe ale țării, majoritatea cu mașini cu numere de înmatriculare în Dolj, Teleorman, Vâlcea, Argeș, Olt, Municipiul București și normal, Gorj. Aici au găsit zăpadă din plin, iar instalațiile de schi au funcționat fără întrerupere.

CONSTANTIN DĂRVĂREANU

Mihai Eminescu, celebrat de liceenii novăceni de Ziua Culturii Naționale

„Lucafărul poeziei românești” sau „poetul nepereche”. Așa a fost numit, de-a lungul vremii, Mihai Eminescu, cel care a stârnit o adevărată revoluție în literatura română. Despre Mihai Eminescu se știe că a fost un romantic incurabil, iar poeziile sale de dragoste sunt mărturia vie a acestui lucru. Prin varietatea temelor, motivelor, ideilor, prin profunzimea gândirii și perfectiunea formei, poezia lui Mihai Eminescu este model pentru lirica noastră românească.

Născut Mihail Eminovici, la 15 ianuarie 1850, în județul Botoșani, Moldova, decedat la 15 iunie 1889, la București, Mihai Eminescu a fost un poet, prozator și jurnalist român, considerat de critica literară drept cea mai importantă voce poetică din literatura română. Și-a petrecut copilăria la Botoșani și Ipotești, în casa părintească și prin împrejurimi, într-o totală libertate de mișcare și de contact cu oamenii și cu natura stare evocată cu adâncă nostalgie în poezia de mai târziu.

Dat fiind că Ziua de 15 ianuarie coincide cu data nașterii omului de cultură Mihai Eminescu, elevii liceenii ai Liceului Teoretic Novaci au marcat evenimentul printr-o serie de activități specifice, sub îndrumarea cadrelor didactice din catedra de limba și literatura română, după cum urmează:

15 ianuarie – Ziua Culturii Naționale – prezentare PPT realizată de elevele Folcuț Alisia și Popescu Bianca, clasa a X-a B, prof. coordonator Firu Iuliana;

Gânduri despre Eminescu – eseuri realizate de elevele Maria Dăianu și Stegaru Virgina, clasa a XII-a A și Berbecel Daria, clasa a XI-a A, prof. coordonator Popica Mădălina;

Lacul de Mihai Eminescu – poezie recitată de eleva Chiriac Roxana, clasa IX-a C, prof. coordonator Udriște Ica; Nuanțele iubirii eminesciene – eseu realizat de eleva Apostoiu Daria, clasa a IX-a E, prof. coordonator Firu Iuliana; Oare știm noi ce e iubirea? – eseu realizat de eleva Dura Georgiana, clasa a X-a B, prof. coordonator Firu Iuliana; Ce te legeni... de Mihai Eminescu – poezie recitată de eleva Îngustu Andreea, clasa a IX-a C, prof. coordonator

Udriște Ica; Mihai Eminescu - călătoria prin timp – eseu realizat de eleva Picu Gabriela, clasa a X-a B, prof. coordonator Firu Iuliana; Natura eminesciană sau unda de imaginație a poetului nemuritor – eseu realizat de eleva Stanciu Elena, clasa a X-a A, prof. coordonator Firu Iuliana; Pe lângă plopii fără soț de Mihai Eminescu – poezie recitată de eleva Danciu Denisa, clasa a IX-a C, prof. coordonator, Udriște Ica; Când iubirea înseamnă durere – eseu realizat de eleva Pirtea Alexandra, clasa a X-a B, prof. coordonator Firu Iuliana; Câteva considerente eminesciene sau dincolo de imagine și imaginar – eseu realizat de elevul Vameșu Marius, clasa a X-a A, prof. coordonator Firu Iuliana; Dorința de Mihai Eminescu – poezie recitată de eleva Tutilă Denisa, clasa a IX-a C, prof. coordonator Udriște Ica; O călătorie în universul emoțiilor eminesciene – eseu realizat de elevul

Deconescu Eusebiu, clasa a X-a A, prof. coordonator Firu Iuliana; Moment muzical: Revedere de Mihai Eminescu – elevele Îngustu Andreea și Vitan Teodora, clasa a IX-a C, prof. coordonator Staicu Maria; Despre Eminescu – Tudor Arghezi, înregistrare Radio României din 1957.

Programul a fost unul complex, căci elevii „au călătorit”, cu mintea și gândul, prin opera marelui scriitor, lucru care nu poate decât să ne bucure. Dacă generația de ieri și cea de azi îl iubește pe Mihai Eminescu, cu siguranță și cea de mâine îl va iubi cel puțin la fel.

În „Viața lui Mihai Eminescu” (1932), G. Călinescu a scris aceste emoționante cuvinte despre moartea poetului: „Astfel se stinse în al optulea lustru de viață cel mai mare poet, pe care l-a ivit și-l va ivi vreodată, poate, pământul românesc. Ape vor seca în albie și peste locul îngropării sale va răsări pădure sau cetate, și câte o stea va vesteji pe cer în depărtări, până când acest pământ să-și strângă toate sevele și să le ridice în țeava subțire a altui crin de tăria parfumurilor sale...”

Un moment de suflet dedicat poeziei, un prilej de meditație și bucurie. Viața este fabuloasă atunci când poți să alegi doar frumosul din oameni, gânduri sau idei. Zi de zi învățăm de la Eminescu el rămâne mereu actual.

Prof. ALINA-RAMONA ȚICU
Director Liceul Teoretic Novaci

MIHAI EMINESCU

Vino-n codru la izvorul
Care tremură pe prund,
Unde prispa cea de brazde
Crengi plecate o ascund.

Și în brațele-mi întinse
Să alergi, pe piept să-mi cazi,
Să-ți desprind din creștet vâlul,
Să-l ridic de pe obraz.

Dorința

Pe genunchii mei ședea-vei,
Vom fi singuri-singurei,
Iar în păr înfiorate
Or să-ți cadă flori de tei.

Fruntea albă-n părul galben
Pe-al meu braț încet s-o culci,
Lăsând pradă gurii mele
Ale tale buze dulci...

Vom visa un vis ferice,
Îngâna-ne-vor c-un cânt
Singuratece izvoare,
Blânda batere de vânt;

Adormind de armonia
Codrului bătut de gânduri,
Flori de tei deasupra noastră
Or să cadă rânduri-rânduri.

ZIUA CULTURII NAȚIONALE SĂRBĂTORITĂ LA ȘCOLILE GIMNAZIALE NOVACI ȘI POCIOVALIȘTEA

Ca în fiecare an, la 15 ianuarie și la Novaci s-a sărbătorit Ziua Culturii Naționale. Cu acest prilej, la Liceul

Teoretic Novaci, Școala Gimnazială Novaci și Structura Pociovaliștea a Școlii Gimnaziale Novaci, au fost organizate o serie de activități prin care s-a marcat nașterea poetului fără egal, Mihai Eminescu, cel care își numea patria atât de frumos, „Țara mea de glorie, țara mea de dor”.

Iată câteva dintre activitățile organizate: cercetare infodocumentară prin prezentări power point, audiție muzicală, vizionare filme documentare despre Mihai Eminescu, recitaluri de poezie, desene după o poezie compusă de Eminescu, expoziție de carte și desene, precum și un panou tematic intitulat „Viața și opera literară a marelui poet național român”.

Activitățile au fost coordonate de doamnele învățătoare Duguleană Ileana, Lilă Cornelia, Giurca Mădălina, Melcescu Mihaela, Deaconescu Simona, Deaconescu Lavinia, Ștefănoiu Nineta, Preoteșescu Elena, Vamvu Nicoleta, Anghel Felicia, Dârvăreanu Tatiana și bibliotecara Stanciu Elena, cu sprijinul conducerii școlii, director Spilcă Cristina-Simona și director adjunct Popescu-Cambrea Veronica.

La Structura Pociovaliștea a Școlii Gimnaziale Novaci, de Ziua Culturii Naționale au fost organizate mai multe activități sub genericul „Din dragoste, cu și despre Eminescu”, care a

Motivul pentru care a fost aleasă ziua lui Eminescu drept Ziua Culturii Naționale este acela că este poetul

cuprins și un moment dedicat iubitorilor de poezie cu Cenaclul literar „Speranțe de poezie cu Cenaclul literar „Speranțe novăcene”.

„nepereche” al neamului românesc, care strălucește ca un Luceafăr de 174 de ani.

Școala Gimnazială Novaci a sărbătorit Ziua Culturii Naționale și pe marele poet român Mihai Eminescu prin mai multe activități organizate în cadrul proiectului „UN LUCEAFĂR PRINTRE STELE – MIHAI EMINESCU”, desfășurat în parteneriat cu biblioteca școlii.

La manifestare, alături de elevii și cadrele didactice din școală, au participat părinții ai elevilor și invitați din rândul celor care au urmat cursurile școlii respective, purtându-se un viu dialog între elevi și invitați.

Despre importanța Zilei Culturii Naționale și despre marele nostru poet național, Mihai Eminescu, a vorbit profesoara Iuliana Firu.

145 DE ANI DE LA ÎNFIINȚAREA ȘCOLII DE FETE SUB CONDUCEREA ÎNVĂȚĂTOAREI PAULINA RĂDUȚESCU

Rânca, în fosta casă a răposatului Constantin Vlădoianu, proprietarul Moșiei Novaci, pusă la dispoziție de fiica acestuia, Maria Palada, cea care va sprijini dotarea școlii cu cele necesare.

Un pas înainte în evoluția învățământului novăcean îl reprezintă înființarea în anul 1879, deci în urmă cu 145 de ani, a Școlii de Fete sub conducerea învățătoarei Paulina Răduțescu, separată de cea de băieți, când pe lângă lucrul de mână încep să se organizeze șezători sâțești. Paulina Răduțescu este prima învățătoare din județ care a predat lucrul de mână la fete, căutând prin toate mijloacele să răspândească lumina în pătura sâțească în mijlocul căreia trăia.

În anul 1898, Școala de Fete se contopește cu cea de Băieți, devenind mixtă, iar Paulina Răduțescu funcționează până în anul 1910 când iese la pensie.

Iată că învățătoarea Paulina Răduțescu este cea care se străduia să răspândească lumina în pătura sâțească novăceană, mai ales la începutul secolului XX, perioada când Dumitru Brezulescu împreună cu fosta lui învățătoare, Paulina Răduțescu, femeie cultă și harnică, organizează șezători sâțești, cu poezii populare și patriotice, piese ușoare de teatru ca: Peneș Curcanul, Santinela Română, Balcanul și Carpatul etc., cu proverbe și zicători din Anton Pann, coruri, dansuri populare, toate executate de elvii Școlii Primare și de absolvenții mai vechi. Lumea începuse a se obișnui, participând în număr din ce în ce mai mare, mai cu seamă după ce din fondul cultural al băncii s-a cumpărat un gramofon și un aparat de proiecțiuni numit „lanterna magică”. Lucrurile acestea făceau senzație pe atunci și sala școlii era ticsită de lume. Femeile își ocupau locuri din vreme în primele rânduri și așteptau începerea acestor șezători sâțești, torcând.

La 26 august 1926 s-a pus piatra de temelie a unui nou local de școală la Novaci, care va fi dat în folosință în toamna anului 1933 și va purta denumirea „Alexandru Ioan Cuza”.

LUCIA SILVIA PODEANU

Pentru tine, Eminescu

*Dacă de citit n-am terminat,
Este pentru că mereu mă-ntorc
Și mă mir cum ai aflat
Gândul meu 'nainte de soroc.*

*Măria-Ta, Poetul lumilor ce-au fost
Și al celor ce-au să vină,
Pe toate le-ai rânduit, cu rost,
În versuri picurate
De clopoței de argint,
În mângâieri și șoapte de alint,
În dorurile de pe acest pământ,
În visul de iubire împlinit după moarte,
În zborul printer stele
Și durerea de a înțelege că, din toate,
În mintea unui om obișnuit,
Începe doar un pic!
Măria Ta, ne iartă
Că nu înțelegem tot,*

*Că durerea și chinul
Ți-au înșoțit destinul.
Dar lasă-ne din carte-ți să citim
Și trista ta poveste să o știm.
Din cartea cu strămoși și cu eroi,
Pricepem mult mai bine cine suntem noi,
Iar dacă-n carte sunt:
minciuni, trădări, insulte, dezamăgiri,
revolte, ironii,
E ca aminte să ne-aducă
Cine ar trebui să fim!*

*Măria Ta, nepotul meu m-a întrebat
De voie-i dai s-o citească înc-o dată
„Citește-o încet, copile, și cu drag,
În ea nu-i doar povestea unui
binecuvântat,
Ci și sufletul întreg
Al unui neam curat!”*

Pagină realizată de CONSTANTIN DÂRVĂREANU

24 ianuarie 1859: „Mica Unire”, primul pas spre România. Unirea Principatelor Române sub domnia lui Cuza

24 ianuarie este una dintre cele mai importante aniversări din istoria României. În 1859 avea loc dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza mai întâi în Moldova, și apoi în Țara Românească, înfăptuindu-se astfel unirea celor două țări române. A fost un act de curaj din partea politicianilor români, care nu au respectat ad litteram decizia marilor puteri ca Principatele Unite să aibă domni diferiți, dovedind însă inteligența de a proceda astfel încât să nu le poată fi imputată încălcarea Convenției de la Paris din 1858.

Românii, au avut mereu o singură dorință comună—să trăiască toți într-o singură patrie, să se realizeze o Unire care să-i aducă pe toți la un loc, să existe un stat doar al lor sau, cum zicea Mihail Kogălniceanu: „Dorința cea mai mare, cea mai generală, aceea hotărâtă de toate generațiile trecute, aceea care este sufletul generației actuale, aceea care, împlinită, va face fericirea generațiilor viitoare, este Unirea Principatelor într-un singur stat”. După multe secole în care nu au putut decât să viseze la Unire, iată că anul 1859 o aduce odată cu numirea pe tron (ales în unanimitate) a liderului unionist Alexandru Ioan Cuza.

La mijlocul secolului al XIX-lea, soarta principatelor Moldovei și Țării Românești era în mâinile Rusiei și ale Imperiului Otoman, care se opuneau unirii lor. Situația s-a schimbat în urma războiului Crimeii, dintre 1853 și 1856, când Rusia a fost învinsă de Marile Puteri, formate din Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei, Imperiul Francez, Regatul Sardiniei și Imperiul Otoman.

După război, în 1856, prin Tratatul de Pace de la Paris s-au luat decizii care privesc și Principatele Moldovei și Țării Românești.

În contextul discuțiilor despre unirea celor două principate, în 1857 Marile Puteri acordă acestora dreptul organizării unui „referendum” (consultarea populației cu drept de vot) despre Unire. În acest scop, se constituiau adunări Ad-hoc, în care se discutau alegerile pentru Divanurile Ad-hoc, care urmau să se pronunțe asupra organizării politice și sociale a țărilor române.

În Țara Românească, majoritatea membrilor din Divanul Ad-hoc au spus „Da” pentru Unire, însă în Moldova, situația a fost mai controversată. Aici, caimacanul (locțiitor la conducerea Moldovei), Nicolae Vogoride, sprijinit de Imperiul Otoman, care îi promitea domnia dacă Unirea nu se va realiza, a falsificat listele electorale de reprezentare în divanul Ad-hoc. Șansa a făcut însă ca Vogoride să se destăinuie, prin scrisori, fratelui său din Constantinopol, iar corespondența a fost furată și publicată în presa europeană, la Bruxelles.

Descoperirea a iscat scandaluri atât printre români, cât mai ales la nivel european. Marile Puteri au rupt relația cu Imperiul Otoman, au solicitat întâlniri cu împăratul Franței, Napoleon, și regina Marii Britanii, Victoria, iar falsele alegeri au fost, astfel, anulate.

În toamna anului 1857, în urma noilor alegeri, toți s-au pronunțat pentru Unirea Principatelor Moldovei și Țării Românești.

În 1858, Convenția de la Paris a stabilit mai multe prevederi referitoare la

principatele române, dintre care cea mai semnificativă a fost unirea parțială a principatelor Moldovei și Valahiei sub denumirea „Principatele Unite ale Moldovei și Valahiei”, care rămăneau sub suzeranitatea „Maiestății Sale Sultanul” și sub protecția Marilor Puteri.

Unirea propusă aici s-a dovedit a fi mai degrabă una formală, cele două principate urmând să funcționeze separat în mare parte, ca până atunci, cu doar câteva puncte comune: o Comisie Centrală la Focșani, care reprezenta un fel de Parlament mai mic, Înalta Curte de Justiție și Casație și Armata. Capitalele rămăneau aceleași, la București și Iași și se intenționa ca domnitorii să fie diferiți.

Nicăieri nu se stipula ca domniile aleși în Moldova și Țara Românească să fie persoane diferite, astfel că mai marii luptei naționale au decis să lase frâiele ambelor principate în mâinile unui singur om—Alexandru Ioan Cuza. Unirea dintre aceste două principate a reprezentat primul pas în apariția României, ca stat unic. Însăunarea lui Alexandru Ioan Cuza, la 5 ianuarie 1859 în Moldova, iar apoi, la 24 ianuarie în același an, alegerea sa ca domnitor și în Țara Românească, au reprezentat practic Unirea.

Inițial, această unire din 1859 urma să fie recunoscută doar pe timpul domniei lui Cuza, dar evenimentele care au urmat au făcut ca ea să fie ireversibilă. După ce secole la rând locuitorii celor două Principate au fost asemeni frunzelor purtate de vânt, iată că anul istoric 1859 a împlinit dorința cea mai arzătoare a acestor oameni: unirea cu frații ce vorbesc aceeași limbă, dar de care îi despărțeau granițe politice și administrative. În scurta sa domnie de 7 ani, Alexandru Ioan Cuza a creat condiții favorabile pentru evenimentele de mai târziu, îndeosebi obținerea independenței de stat după războiul din 1877. El a fost cel care a deschis drumul spre o Românie modernă și a dus la creșterea conștiinței de sine a poporului român care a realizat mai apoi Marea Unire din 1918. Domnia lui Cuza, pe bună dreptate, trebuie privită azi cu și mai multă considerație, căci el a fost un mare patriot și un deschizător de drumuri, făuritorul, de fapt, al istoriei naționale, în momentele ei cruciale. Cuza rămâne pentru totdeauna cel dintâi domn al țărilor Unite, domnul Unirii, fapt ce reprezintă un mare merit. El n-a fost numit, ci ales, și încă în unanimitate în ambele țări. Ales nu ca un nume mare, răsunător, ci ca un nou, întruchipând voința națională.

Prof. ALINA-RAMONA ȚICU

NAȚIUNILE SE ÎNTORC UNELE ÎMPOTRIVA CELORLALTE

Prof. univ. dr. NICOLAE VINȚANU

Cei care au făcut prognozele pentru anul acesta vorbesc despre un al treilea război mondial. De aceea se dau bătălii în Ucraina și în Orientul Mijlociu. Occidentalii au sprijinit Ucraina cu tot ce este necesar, cu tancuri, avioane, echipamente etc. Din păcate Congresul Statelor Unite a sistat unele din măsurile de susținere a războiului din Ucraina. Uniunea Europeană nu a conștientizat resursele care se cer pentru a duce un război modern. Pe de altă parte, rușii au constituit o economie de război și trimit mereu trupe pe front.

La americani este o problemă destul de gravă pentru că democrații se înconfrontează acut cu republicanii. Se vorbește că democrații nu vor da curs candidaților grupării opuse și s-ar putea să iasă un mare scandal. Presa nu prea spune ce se întâmplă cu democrații și republicanii, probabil din cauza condițiilor unei mai mari supraputeri. Se pare că rușii ar fi construit un sistem de rachete care înapăimântă lumea, mai ales dacă sunt instalate bombele atomice. Așa că civilizația este în pericol din cauza celor două sisteme sociale care pot ajunge la o mare confruntare. Din istoria militară a omului se poate desprinde ideea că indivizii nu prea au ținut cont de protejarea populației. Între Israel și palestinienii a izbucnit o confruntare acum vreo 3 luni. Israelienii, cărora nu le prea convine să fie împreună cu palestinienii, au pornit un aprig război. Să nu uităm că Israelul este înconjurat de națiunile musulmane, dar deocamdată are bomba atomică și nu se prea teșește de restul arabilor. Cine știe dacă țările arabe nu au și ele bomba atomică și se poate alege praful și pulberea.

Din prognozele pentru 2024 se vorbește despre China și Taiwan. Chinezii au peste un milion de soldați, cu tehnică de vârf și o eficiență instruire a

comandanților. Să nu uităm că în Orientul Îndepărtat au apărut tot felul de practici de tipul kung-fu, ju-jitsu etc. Prin aceste practici, doar cu mâinile goale, neînarmat, îl poți distruge pe inamic. Studiile mai arată că civilizația se îndreaptă spre Orient, că lumea Occidentală va fi întrecută. Însă, Occidentul a luat măsuri prin care să se strângă relațiile cu diferite popoare ca SUA, Japonia, Australia, Singapore sau Filipine, pentru a alcătui un alt pol de putere. De asemenea, în America de Sud este o mare zarvă, pentru că popoarele vor să își ia soarta în propriile mâini. Este vorba despre Venezuela și Guyana, care se ceartă pentru o bucată de pământ cam cât două treimi din România, dar care are mult petrol și aur. Englezii vor reprezenta un sprijin efectiv al Guyanei, care până în anul 1962 era o colonie englezească, și războiul va fi aproape încheiat.

În Uniunea Europeană este liniște deocamdată, dar marii comandanți ai armatelor spun că trebuie să sporim efectivele militare, să se facă cercetări în domeniul armamentului etc. Cel mai grav este în țările de la granița de răsărit, pe care rușii o vor înapoi, printre care și România. Totul depinde de americani, pentru că ei au vrut să vină în sfera Occidentului, nu cum se înțeleseseră în cadrul Summit-ului din Malta, în anul 1989. La urma urmei, ce contează pentru marile puteri ce soartă au oamenii de rând? În ceea ce privește, sunt voci că dacă ar fi o problemă între marile puteri, occidentalii s-ar retrage, noi rămânând în sfera rusească, alături de Bulgaria și Polonia.

Prognozele sunt un fel de dat cu bobii, sunt doar scrieri pe hârtie. Atunci când vine vorba de realitate, marile puteri nu prea țin cont de opiniile oamenilor, interesele acestora vor trasa granițele așa cum s-a văzut sute de ani.

MURMURUL JILȚULUI

Îmi face mare plăcere să anunț apariția nr. 102-105 al revistei „MURMURUL JILȚULUI”, revistă a Liceului Mătăsari-Gorj. Fondator – Prof. Dumitru Dădălău.

Pe Domnul prof. Dumitru Dădălău l-am cunoscut cu mulți ani în urmă. În calitate de profesor și director al Colegiului Național Tehnologic Mătăsari am fost invitat să prezint un spectacol artistic pentru elevii liceului pe care l-a condus cu multă pricepere, pasiune și competență. Am mers cu Ansamblul Folcloric „Nedeia” și formația de teatru a Casei de Cultură Novaci.

Nu am să uit primirea făcută de Domnul director al liceului, de cadrele didactice din liceu, de elevii care ne așteptau cu mare interes.

Pe lângă activitatea didactică desfășurată cu mare responsabilitate, prof. Dumitru Dădălău a fost un împătimit om de cultură și așa a rămas. Ani de zile ne-am întâlnit cu ocazia diferitelor activități organizate în domeniul culturii la nivel județean. Este cel care s-a luptat pentru înființarea Colegiului Național Tehnologic Mătăsari, fondatorul Revistei „Murmurul Jilțului” a Liceului Mătăsari, cel care a înființat în anul 1998 „Muzeul Jilțului” din Liceul Mătăsari. Personalitate de seamă a învățământului românesc, a culturii gorjene.

Din acest colț de pagină, mulțumesc Domnului prof. Dumitru Dădălău pentru găzduirea în paginile noului număr al revistei „Murmurul

Jilțului” a unor articole despre Novaci, semnate cu numele meu (Luminătorii de ieri-Dumitru Brezulescu, Poetul Ion Florea, Dorul de copilărie), a lui Adelin Ungureanu (Dincolo de Parâng) și a Domnului prof. Gheorghe Dănescu

din localitatea vecină-Crasna (Trecători prin clepsidra timpului, cu poezii din creația dănsului).

Cât privește revista „MURMURUL JILȚULUI”, pot să spun doar atât: una dintre cele mai valoroase reviste de cultură din Gorj și nu numai, cuprinzătoare (64 pagini), frumos ilustrate, cu o grafică superbă, în paginile căreia Dl. Prof. Dumitru Dădălău, cu ambiția și măiestria-i cunoscută, a știut să atragă atât de mulți colaboratori. Felicitări și viață lungă revistei!

Încă o dată mulțumim Domnule Profesor Dumitru Dădălău și vă doresc ani mulți, cu sănătate și noi realizări în domeniul culturii și învățământului, tărâmurii pe care le-ați iubit cu pasiune, dăruire, responsabilitate și competență.

CONSTANTIN DĂRVĂREANU

DECEMBRIE 1989 – FEREAȘTRĂ DESCHISĂ PENTRU O ADIERE DE AER PROASPĂT

Au trecut 34 de ani de la Evenimentele din Decembrie 1989. Ca de obicei, și în zilele premergătoare Sărbătorii Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos din anul recent încheiat, multe posturi de televiziune au venit cu emisiuni consacrate evenimentelor care au avut loc în urmă cu 34 de ani în țara noastră. Am urmărit cu mare atenție o bună parte dintre emisiunile organizate de către televiziuni prin care se încerca descifrarea multor enigme ale așa-zisei Revoluții din Decembrie 1989. Vorbim în fiecare decembrie despre ce s-a întâmplat, multe lucruri sunt binecunoscute, dar adevărul este încă blocat, se tergiversează aflarea acestuia pentru scoaterea de sub culpabilitate a celor care au transformat revolta populară în ceea ce iese tot mai mult la iveală: lovitura de stat. Cu siguranță, la început a fost revoltă populară, confiscată apoi de cei care doreau doar înlăturarea lui Ceaușescu și construcția comunismului „cu față umană” despre care se vorbea tot mai des.

Pot spune că am fost favorizat de soartă, având posibilitatea să cunosc înainte de 1989 și alte țări, alte lumi, făcând parte din ambele sisteme: capitalism și comunism. Eram conștient de diferențierile existente între cele două lagăre, capitalist și comunist, dar totul se păstra în mintea mea și a celor apropiați mie. Era prea riscant să discuți cu cineva despre ceea ce ai văzut și ce crezi.

Nutream speranța că ceva trebuie să se întâmple și în țara mea, că nu mai putem rămâne prea mult în starea de înapoiere în care ne găseam. Sigur, unii vor spune că am dus-o mai bine pe vremea comunismului. Dar nu trebuie să uităm că pâinea, uleiul, zahărul erau restricționate și se puteau lua doar pe tichet și nu în cantități îndestulătoare. Nu trebuie să uităm întinericul din case și de pe străzi, frigul din apartamente, cele două ore de program de televiziune. Nu trebuie să uităm cotele, lipsa unor produse cerealiere de pe piață, ca să nu mai vorbim de produsele considerate de lux. La nivelul anului 1989 puțini se puteau lăuda cu un televizor color, casetofon; nu știam ce este acela calculator, video, CD, DVD, ca să nu mai vorbim de internet. Nu știam cum arată un telefon mobil, o combină frigorifică. Cine reușise să-și ia un aragaz, și acela cu relații, trebuia să-și facă rost de butelie, cu mare greutate și apoi să stea la cozi interminabile pentru schimbarea ei și numai în condițiile în care aveai contract încheiat cu statul pentru livrare carne de porc.

Simțeam că ceva trebuie să se întâmple și în țara noastră. Radio „Europa Liberă” ne introducea zilnic în universul lumii civilizate, făcea în permanență radiografia societății românești. Eram abonat la revista „Uniunea Sovietică” și eram la curent cu Perestroika, cu schimbările promovate de Gorbaciov, dar despre care nu se sufla o vorbă în România. Mi-amintesc faptul că o delegație sovietică a venit la Novaci să se întâlnească la Casa de Cultură cu oamenii muncii. Delegația a fost însoțită de secretara cu propaganda a fostului Comitet județean de partid Gorj. Pentru întâlnirea respectivă am pregătit 14

întrebări care au stârnit interes și curiozitate. La un momentdat, secretara a exclamat: „Da’ de unde le știe pe toate tovarășul...?” Eram și eu curios dacă cele scrise în revistă sunt susținute de delegația sovietică, și au fost, într-adevăr, dezbătute și susținute. De altfel, se știe politica pe care o adoptase Moscova și Gorbaciov de înnoire a sistemului comunist, politică pe care Ceaușescu nu a înțeles-o sau nu a vrut să o înțeleagă.

Astăzi aflăm că Moscova plănuia schimbarea lui Ceaușescu încă din vara anului 1989 fiindcă liderul comunist român se opunea reformelor propuse de Gorbaciov de încetare a Războiului Rece și eliminarea monopolului politic al partidelor comuniste. În toamna anului 1989 începuse trecerea de la dictaturile comuniste la reformele de guvernare bazate pe pluralism politic, RDG, Polonia, Ungaria evoluând treptat spre noul model, ca și revoluțiile de catifea din Bulgaria și Cehoslovacia.

În septembrie 1989 a avut loc Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român. În timp ce presa românească prezenta Congresul al XIV-lea ca „un congres al marilor victorii, triumful socialismului, manifestarea deplină a independenței și suveranității României”, V.I. Vorotnikov, care a condus delegația sovietică la București, a raportat lui Gorbaciov în detaliu despre impresiile lui sumbre, trăite la congres (consemnate în propriile sale memorii): „Lauda lui N. Ceaușescu este incredibilă. Apariția lui în sală, orice vorbă a stârnit aplauze furtunoase, scandări, aplauze. Ne-am sculat în picioare de zeci de ori. Raportul de sinteză al lui N. Ceaușescu – vreo cinci ore, cu două pauze... Discursul final al lui N. Ceaușescu. El s-a înecat literalmente cu patosul lui. Pierdut într-un țipăt. Aruncându-și mâinile-pentru mai mult de o oră. A fost o rușine și tristețe să fiu martor la această farsă”.

În 2 – 3 decembrie 1989, Mihail Gorbaciov a purtat discuții în Malta cu președintele SUA George W. Bush (Sr) despre situația din țările Europei de Est unde se trecuse la noile reforme de guvernare gândite de liderul sovietic. Gorbaciov este „cel care a deschis fereaștră pentru o adiere de aer proaspăt”, ceea ce a dus la căderea regimurilor comuniste din Europa Răsăriteană.

Pe 4 decembrie 1989, Nicolae Ceaușescu a mers la Moscova, la întâlnirea conducătorilor din țările socialiste, fiind de altfel singurul lider comunist prezent. La întâlnire, Nicolae Ceaușescu a rămas ferm pe poziție, cerând „încetarea oricărei politici de amestec în treburile interne ale altor state”.

Deși era, după cum aflăm astăzi, conștient de demersurile făcute de a fi înlăturat, Ceaușescu nu a vrut să facă pasul înapoi. Ceaușescu nu a crezut ori n-a vrut să înțeleagă.

Ce a urmat se știe, deși întregul adevăr este greu de aflat. Au trecut 34 de ani și încă nu cunoaștem adevărul privind Evenimentele din Decembrie 1989.

Ceea ce s-a întâmplat în Decembrie 1989, în

primul rând la Timișoara, apoi la București și în toată țara, este urmarea situației în care se găsea țara noastră la sfârșit de deceniu nouă din secolul XX.

Cu siguranță, s-a început cu revoltă populară, confiscată apoi de cei care stăteau la pândă să pună mâna pe putere. Revolta populară a fost transformată într-un haos total, cu manipulări fără limite, cu o televiziune română care avea darul să intoxice populația, să îndemne la ură, lucru care a dus la moartea multor oameni. De ce a fost nevoie să moară oameni? Nici astăzi nu știm prea bine ce sărbătorim pe 22 decembrie, ori de ce a fost omorât Ceaușescu în Sfânta Zi de Crăciun. Inclusiv Gorbaciov a spus acest lucru. Da, Ceaușescu trebuia înlăturat, judecat și condamnat, dar nu împușcat. Dincolo de relele pentru care a fost acuzat, de un tribunal legal sau nu alcătuit în mare grabă, care a dat o sentință asupra căreia nu pot să mă pronunț, de pe urma lui Ceaușescu au rămas și lucruri bune. Cei care au preluat puterea au dus economia țării la răpă și nimeni nu dă socoteală pentru distrugerea economiei, pentru jaful practicat cu bună știință.

În Decembrie 1989, la Orizont se întrezărea aurora unor timpuri noi în care omul să fie liber, să fie stăpân pe munca lui și pe produsul muncii sale, să nu mai trăiască în frică și minciună, să poată circula liber prin lumea pe care avusesem privilegiul să o cunosc, dar despre care auzeam numai lucruri rele în presa și singura televiziune din țară.

Atunci, în Decembrie 1989, deși în plină iarnă, primele raze ale Soarelui păreau binefăcătoare. Erau raze de lumină și speranță pe care le așteptam de pe la sfârșitul celui De-al Doilea Război Mondial când mai marii lumii ne aruncaseră în coșul de gunoi al comunismului. În sufletele noastre încolțea sămânța binelui, a descătușării din anii grei de totalitarism și cult al personalității.

Poporul român, un popor atât de greu încercat de-a lungul secolelor, a crezut în Revoluție. Și trebuie spus căștigat toate libertățile după care am tânjit atâția amar de ani și că ne-am întors acolo unde ne era locul, în EUROPA.

Numai că lucrurile în deceniul trei al secolului XXI, nu merg prea bine în România pe care o visam altfel în Decembrie 1989. De altfel, însuși poetul Mircea Dinescu, unul dintre personajele chieie ale așa-zisei Revoluții din 1989, a declarat recent la un post de televiziune că dacă ar trăi, fostul dictator Nicolae Ceaușescu ar câștiga alegerile prezidențiale din acest an cu 90%. A explicat acest lucru prin situația actuală din țara noastră, cu pensii amărâte și salarii mediocre, când oamenii trebuie să-și plătească curentul, apa, impozitul, că pe vremea comunismului nu aveai această problemă. Mircea Dinescu a mai spus că după căderea regimului Ceaușescu a urmat un capitalism sălbatic.

Și uite așa, o bună parte a populației acestei țări a ajuns să regrete comunismul.

CONSTANTIN DĂRVĂREANU

DE LA LUME ADUNATE!

În ziua de 27 ianuarie din anul în care am pornit, magnificul Florin Piersic împlinește 87 de ani. Pentru oricare dintre noi este prilejul de a-i transmite Ani Mulți într-un deplină sănătate! Și, ca să-l simțim mereu aproape, propun cititorilor „Novăceanului” să-l ascultăm într-un moment de confesiune pe când împlinea 85 de ani.

Abia acum, când împlinesc 85 de ani trag o concluzie dureroasă - este pentru prima oară când am înțeles ce-a vrut să spună J.F. Kenedy cu vorbele sale ... „Nu te întreba ce poate face țara pentru tine, ci ce trebuie tu să faci pentru țara ta.”

Acum întreb eu românii mei mult iubiți ... Ce-ai făcut tu, române?

Îți spun eu: ți-ai furat căciula singur! Nu te-ai limitat la căciulă, ai furat o bucată de traversă să o vinzi la fier vechi și acum te plângi că faci cu trenul 10 ore în loc de 3, ai furat componente din sistemul de irigații și apoi te-ai plâns că îți omoară seceta culturile, ți-ai tăiat bucata de pădure și apoi ai țipat, ca din gură de șarpe, când casa ți-a luat-o la vale, ți-ai păcălit la cântar clientul intrat la tine în magazin și, apoi, ai dat din colț în colț că nu mai ai vânzare, ți-ai vândut pământul ca să-ți cumperi BMW și apoi ai jelit că n-ai ce mânca, ți-ai aruncat

gunoaiele în râuri, lacuri, pe stradă, în parc, și apoi ai fost indignat că este mizerie, ți-ai deschis firma și ți-ai bătut joc de angajați, apoi te-ai văitat că ai dat faliment.

Să-ți mai spun?

Ba, ți-ai învățat și copilul că necinștea și lipsa de respect te fac „șmecher” și plin de bani.

Să amintim și despre corupție!

Măi române, câți ai corupt tu când n-aveai răbdare să stai la coadă, la un ghișeu, când vroiai niște facilități care nu ți se cuveneau, când nu doreai să mai plătești taxe ca să te dai mare cu excursii pe la dracul în praznic?

Vrei educație?

Păi de unde? Ai uitat când reclamai profesorul că ți-a tras de urechi odrasla pentru că era obraznică? Când l-ai mutat la o altă școală, vezi doamne că aceea e mai „cu moț”, ajungând să îți ruinezi copilul și școala? Când îți agasai propriul copil cu meditații peste meditații pentru a demonstra că mutarea lui la altă școală este benefică? Doar sufletul lui de copil știe cât suferă și, nu, nu îți va recunoaște niciodată cât îl doare și cât este de obosit, de frică să nu te supere. Când ai mulțumit ultima dată unui profesor care, poate cu

trudă și în condiții precare, ți-a făcut copilul „om”? Te-ai întrebat cât ai contribuit tu la educația copilului tău? Te-ai întrebat dacă tu, în locul acelor profesori, ai fi fost mai bun? Te-ai întrebat, măcar o singură dată, cât de bine i-ai făcut copilului tău? Lui sau ție? Ai uitat când, fără urmă de considerație, ți-ai vorbit de rău părinți, copii, profesori, vecini...? Ce faci tu pentru țara și pământul tău natal?

Ești mândru?

Când ai luat atitudine că cineva ascultă tare muzică, în autobuz sau că cineva face scandal într-un loc public? Când ai vorbit ultima oară fără (CPM)bip-uri?

Ce-ai făcut tu, ca cetățean de rând, române? Nimic! Ai contribuit cu vârf și îndesat ori prin tăcere ori prin participare. N-ai vrut să știi de solidaritate, n-ai vrut să auzi de cinste, ai vrut doar vila și mașina bengoasă, chiar dacă rahatul de la vila ta polua lacul din vecinătate și pentru pământul pe care ți-ai construit-o ai dat șpagă la primar, să-l treacă în intravilan.

Datorită celor ca tine au avut de suferit cei onești, cei cu bunul simț la purtător, cei care au știut că bunăstarea nu este o consecință a

șmecheriei, mitocăniei, arivismului și lipsei de scrupule. Din cauza ta au ajuns ceilalți pribegi, mulțumindu-se cu resturile de la masa altora, pentru că tu nu te-ai implicat, pentru că ție nu ți-a păsat, pentru că tu ai aplaudat nedreptățile de care te foloseai să-ți fie bine trăgând după tine și o gloată de buimaci care spera că totul va fi roz, din secunda doi, dacă te urmează.

Nu mai arăta cu degetul spre alții! Arată spre tine!

De-aia n-ai o țară ca afară! Pentru că te doare în bască de lege, de țară (pe care o înjuri pe unde te duci), pentru că te doare în flecul de la pantof de toți și toate, chiar și de mamă-ta, de copilul tău și pentru că, oricât ai primi tot ți se pare prea puțin cât timp vine altul și-ți promite mai mult.

Ai cerut, dar n-ai dat nimic în schimb! Nici măcar un „bună ziua” îngrijitoarei care spăla scara blocului sau măcar... un pet în lada de gunoi!...

Mare adevăr, mare artist!

Grl® dr ION STAIKU

Juliu Moisil - scrisoare adresată lui PANTELIMON SITESCU - Pociovaliștea

În toamna anului trecut, doamna prof. Ileana Ciorogaru, mi-a prezentat o scrisoare semnată IULIU MOISIL, datată 30 aprilie 1940, scrisoare trimisă unui membru al unei familii renumite din satul Pociovaliștea. Este vorba de Pantelimon Siteșcu, cu studii la Nürnberg-Germania, fost director al Băncii Generale a Țării Românești din București. Scrisoarea a fost găsită în casa Domnului Gheorghe Ciorogaru a cărui soție, Doamna Ileana a fost sora lui Pantelimon Siteșcu, fiul lui Mihail Siteșcu (Mieilă), fost învățător și primar de Pociovaliștea.

Interesant este faptul că Iuliu Moisil i-a fost profesor lui Pantelimon Siteșcu, despre care are numai cuvinte de laudă.

Iuliu Moisil s-a născut la Năsăud în 1859. A venit la Târgu-Jiu în anul 1894, la Gimnaziul „Tudor Vladimirescu” și la numai un an a fost numit director, începând o operă de organizare și înălțare a școlii în plan instructiv și educativ, așezându-i drept temelie munca și moralitatea vieții, desfășurând concomitent o

vastă activitate culturală și socială. A fost unul dintre membri fondatori ai Muzeului Gorjului și a înființat prima școală de ceramică de la Târgu-Jiu. A făcut multe excursii în munții Gorjului, serbări școlare și câmpenești și în gimnaziu sau în diferite centre rurale mai de seamă, cum au fost cele de la Novaci, Runcu, Bumbăști, Curtișoara etc.

L-a ajutat pe Dumitru Brezulescu în corespondența cu Tulla, profesor savant și consilier împărătesc la Viena.

Iuliu Moisil a fost promotorul băncilor populare de la noi după modelul băncilor populare de la Năsăud și din tot Ardealul.

Membru de Onoare al Academiei Române în 1943.

Am găsit de cuviință să prezint această scrisoare care este de o reală valoare pentru istoria Novaciului.

CONSTANTIN DÂRVĂREANU

Năsăud, 30 Aprilie 1940.

Stimată și iubite Doamnă Siteșcu,

Am primit cu mare plăcere scrisoarea D-tale de la 25-IV-c, intercanta D-tale biografic, fotografie și frumoasă lucrare „Der rum. Wirtschaftsraum”, care mă interesează în deosebi. Și mulțumesc pentru toate aceste foarte căldurose.

Mă știu încă de păcăni, deci mi-ai adresa D-tale, deci am cerut marea informație despre D-ta.

Văd că ai făcut studii foarte frumoase și servoase și poezi simba permanență la perspectivă și ai multe lucrări, ce privesc economie țării și comerțul bancar, deși foarte instructive. Ai făcut un foarte bun lucru, că ai arătat și în ultima D-tale lucrare din 1939, ce rol mare joacă capitalul străin în țara noastră.

Mă interesează foarte mult să știu ce ai devenit astăzi bătăie bună, ce ai avut elevi. Fără îndoială eu înțeleg că ai fost mult timp și ai ridicat sus în viața publică a țării, deși pur prin capacitatea,

hărnicia și caracterul tău, mă adresez către toți, pe care îi pot găsi, eu să am câte o biografie, din care să pot scoate multe frumoase pentru tinerețea de azi și de mâine, lucrare pe care veau să o public în „Anuarul jubilar” al liceului de Jiu, - intrucât î mi vor permite împrejurările și voi avea destul material de la foștii elevi, care vor binevoi a mă ajuta prin informațiile lor, în forma de scurte biografice.

Îm rugat și pe Bobina - de la Institutul Național al Cooperatelor să-mi scrie, și la alții, dar n-au primit încă nimic. Toată înțelegerea pe Bobina să-mi simplifice repararea.

Eu după o petrecere de 46 ani în vechiul Regat, din care illsun 25 ani în București, mai înapoiat, în 1934, în satul meu natal, în orașelul Năsăud. Aici cu 3 prieteni din copilărie am fondat un muzeu regional numit „Muzeul năsăudean”, unde adunăm și păstrăm tot ce ni-veste simțul nostru. Muzeul are 4 secții: 1) Biblioteca, 2) Arhiva, art și documente, f. bogată. 3) Colecții de artă

bisericească veche și de etnografie. 4) Colecția strămoșilor. - Aici lucrez cu mare plăcere și studii la publicații în revistă istorică-culturală numită „Arhiva Românească”, ce apare de mai mulți ani în Năsăud.

Stă cu, căl și adămiea, - deși ajuns la o vârstă foarte înaintată - o ducem încă bineșos - oșara de unele metode învenite clăfu. În 1937 am scrisă Lorit muntă de aur.

Foto-grafia D-tale mîm pot doborî acumă mica mea galerie de fotografie f. elevi. Ai dări să ilustrez biografiile ce vor publica în „Anuarul jubilar”, cu fotografiile tuturor, dacă vrei putea face cîteva necesare.

Și știu și cu fotografia mea, făcută la eteția de 80 ani și broșura: „Prima pagină în istoricul băncilor populare în vechiul Regat”. Căru D-tale vclise ce multe plăcere deși ce o vni turuina, o vni expune, la biblioteca Muzeului pentru păstrare și lectură. Mulțumindu-ți încă odată pentru toate sper că o va-mi mai scrie și de salut cu scrierile dragate

cu D-tale fost profesor *Juliu Moisil*

Proiecte eTwinning la Liceul Teoretic Novaci

eTwinning este un proiect cofinanțat de Comisia Europeană care facilitează cadrelor didactice crearea de proiecte de colaborare interșcolară pentru elevi, utilizând platforma europeană European School Education Platform.

Lansat în 2005 drept componentă fundamentală a programului eLearning al Comisiei Europene, eTwinning a devenit parte integrantă a Erasmus+, Programul Uniunii Europene pentru Educație, Formare, Tineret și Sport, începând din 2014.

Acțiunea se adresează tuturor școlilor din învățământul preuniversitar, tuturor profesorilor, indiferent de disciplina predată, directorilor de unități școlare și inspectorilor școlari.

Prin participarea la proiecte de eTwinning (înfrățire online între școli), elevii au posibilitatea să comunice cu alți elevi din țările participante, să afle elemente de specific cultural sau de specific al educației în țările partenere, să

învețe utilizând noile tehnologii și să își perfecționeze competențele de comunicare în limbi străine.

La începutul anului școlar 2023-2024, elevi din clasele a X-a, a XI -a și a XII-a, specializarea matematică-informatică, coordonați de doamna profesoară de limba engleză Lăzărescu Adriana, au fost răsplățiți de către Agenția Națională cu Certificate

Naționale de Calitate, în urma evaluării activității de implementare a proiectului eTwinning: We are in “SOS” mode – Let’s save our schools!

În cadrul acestui proiect, elevii nostri au cooperat cu elevi din țări precum: Italia, Croația, Turcia, Letonia și Spania. Au avut șansa de a-și îmbunătăți competențele sociale, civile, interculturale și au avut un dialog

internațional fructuos cu colegii lor din alte țări, colaborând într-o manieră constructivă.

De asemenea, alte două proiecte, coordonate de doamna profesoara Tomescu Oana, „Closer than you think”, la care au participat elevi ai clasei a IX-a (specializarea științe sociale) și «Red White Awareness», cu participarea elevilor de la clasa a XI-a D (specializarea științe ale naturii) au primit același certificat pentru activitatea depusă.

Certificatul Național de Calitate eTwinning se acordă cadrului didactic care a participat la un proiect eTwinning și care a atins cele cinci standarde de calitate stabilite de către Biroul Central de Asistență eTwinning de la Brussels: inovație pedagogică, integrare curriculară, colaborare între școlile partenere, utilizare a tehnologiei informației și a comunicațiilor și rezultate, impact și documentație.

Prof. ALINA-RAMONA ȚICU
Director Liceul Teoretic Novaci

Prof. univ. dr. NICOLAE VINȚANU

ATLETUL URCĂ ÎNĂLȚIMILE

În timp ce stăteam de vorbă cu cineva de la Pociovaliște, un copil de vreo 4-5 ani tot trăgea de tatăl lui că vrea să îl ducă la atelierul din Strada Rânca nr. 98, din Novaci. Am plecat cu copilul și acesta s-a oprit în fața unui atlet pe care îl realizasem și care îmi dăduse destulă bătaie de cap (a se vedea în fotografia alăturată). Am ajuns la statuie, iar copilul a spus că el va fi ca acesta în viitor, adică va alerga, devenind atlet profesionist. Am stat și eu, cât și taică-su, și ne-am uitat unul la celălalt gândindu-ne că țara are nevoie de fiecare sportiv. Dacă un copil se duce la atletul cu pricina, probabil că își vor dori să facă în așa fel încât sporturile să aibă un viitor în țara noastră.

În vechime, oamenii de la noi nu s-au ocupat cu sporturile. La noi era un teren accidentat când era vorba de dus la munte sau când se cobora cu oile la vale. De aici până la Dunăre, precum și de prin alte locuri, oamenii mergeau de la deal la vale și invers. Tot pe atunci șesurile erau cuprinse de păduri imense, cum au fost

Codrul Vlăsiei, pădurile din jurul Craiovei, Codrii din Vâlcea etc. și nu se prea circula din cauza dihanțiilor sau ale hoților.

Pe la 1850 s-a deschis drumul sporturilor, precum atletismul sau săritura în lungime și mai târziu al sporturilor de echipă ca volei, fotbal etc. Toate presupun, însă, atletismul. În statuia pe care am realizat-o la Novaci, Atletul, omul urcă spre înălțimile Parângului. Este de fapt o imagine a omului pe care am văzut-o de sute de ori stând în Plăieț. Vedeam grupuri alergând prin forța mușchilor sau pe biciclete spre marele hotar al munților.

În Antichitatea greacă, sporturile, educația fizică, au avut o epocă de glorie mai bine de 500 de ani. Multe alte națiuni au luat exemplu de la greci pentru a-și organiza echipele naționale. Astăzi nu există nicio națiune care să nu facă sport, după cum școlile au în programă educația fizică, începând de la grădiniță până în primii ani de facultate. Pesemne că s-a observat că omul de azi nu prea face

mișcare; stă toată ziua în birou, mai deloc în sălile sau terenurile de sport, apoi vine în mașină până ajunge acasă. Dintotdeauna omul, ca și restul animalelor, s-a deplasat, de la originile sale africane, până în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii. Din punct de vedere somatic sau al corpului, producerea unei mișcări solicită toate resorturile organismului, așa că dacă omul nu face câteva luni mișcare se încleștează picioarele, mâinile devin rigide, respirația este îngreunată, bătăile inimii nu mai ascultă de centrul de comandă din creier etc.

Menirea atletului este de a determina noile generații să facă sport, să aibă o cultură fizică. Așa vom avea o națiune solidă pentru că sportul întărește comportamentul în relația cu ceilalți. Au fost națiuni prin care sporturile le-au ridicat mult deasupra nivelului lor de dezvoltare. Acum când vedem luptele din Ucraina sau cele din Israel înțelegem mai bine despre rolul acestuia în viața de zi cu

zi a soldaților. Așa că trebuie să creăm adevărații cetățeni ai țării, cum visa copilul acela. Acele națiuni care vor fi mai apte pentru atleți, vor avea câștig de cauză în lumea de mâine.

Din presa vremii

„DEZERTOR ȘI SCHINGIUITOR”

CRISTIAN GRECOIU

Toată lumea a luat cunoștiință cu deplină satisfacție de pedeapsa pronunțată în contra colonelului Victor Verzea, fostul director general al Poștelor, acuzat de dezertare la inamic și trădare. Ca Verzea sunt mulți în această țară, care rând pe rând vor fi chemați la răspundere pentru faptele ce au săvârșit. Pentru a atrage mai devreme atențiunea celor chemați să judece pe cei vinovați, care s-au făcut culpabili de fapte tot așa de grozave ca ale lui Verzea, vom arăta mai jos cele săvârșite de administratorul plasei Novaci Octavian Lascăr, în timpul ocupației. Acest administrator de plasă, ofițer în rezervă, a fost mobilizat pe loc, iar la invazia trupelor inamice a părăsit postul retrăgându-se spre București, dar așa ca să nu ajungă acolo prea devreme, de unde putea să fie trimis pe front, ca unul ce din momentul părăsirii postului său nu mai putea fi considerat ca mobilizat pe loc și deci trebuia să urmeze armata. La București a fost capturat de armatele inamice. A stat în București câțiva timp și înapoiindu-se e întărit de nemți în locul ce avusese înainte, dar în loc de a fi apărătorul populației, a fost unealta dușmanilor și asupritorul și schingiuitorul locuitorilor din plasa Novaci și cel mai teribil răzbunător al celor care căutau să-și apere drepturile încălcate. În fiecare săptămână sau și de două ori pe săptămână, trimitea comandaturile germane, ferecați în lanțuri și obezi, oameni, femei și copii acuzați de contrabandă, care erau imediat băgați la pușcărie pe 1, 2, 3, 6 luni și chiar un an și mai mult, apoi amendați cu amenzi, care variau de la 1000-10 000 lei și de care n-a scăpat nimeni din cei denunțați de el și trimiși spre judecare nemților. Înainte ca aceștia să fie trimiși la Tg. Jiu, erau închiși la Administrația Plasei, legați cu lanțul de gât, bătuți, schingiuiți și nemâncați. Această barbarie dură deseori, până la 25 de zile pentru un om. Nu zicem nimic de urmărirea adevăraților contrabandiști și hoți, dar aceștia erau urmăriți pe cheful sau din vreun motiv de supărare. Însă ca să schingiuești pe un biet țaran, pentru că și-a vândut singura vită ce o avea în băătăură, numai ca să nu-i fie luată degeaba de nemți (la invazie și după aceea vreo 3 luni nemții n-au plătit nici o vită rechiziționată, iar care au fost plătite, vaci, cai, cel mult 20-50 lei bucata) aceasta a fost adevărata trădare. Să se facă o anchetă amănunțită în plasa Novaci și se va dovedi, că zeci și sute de mii de lei au intrat în punga nemților ca amenzi, după urma denunțurilor administratorului Lascăr, de la nenorociții locuitori.

Pe deasupra acestora da ordine autorităților comunale – se găsesc în arhivele comunelor din plasă – ca să îndeplinească toate cerințele armatei germane cu cea mai mare rigurozitate față de populație, să raporteze pe toți aceia care ar ascunde ceva sau nu și-ar face datoria cum cer autoritățile militare și le ordona în mod riguros să aresteze pe țărani care nu vor executa ordinele de a se duce la muncile impuse, să le ridice de acasă alimentele, rufe, vitele, până și cenușa din vatră și pe viitor să nu le mai dea porumb, să-i lase muritori de foame. Având prin comune o mulțime de spioni, se interesa când vin oamenii cu porumb cumpărat din județele de câmp, puneau gârzi pe la răspântii și ieșirile satului și prințându-i le confiscă alimentele, pe care le preda autorităților nemțești, iar oamenii pe lângă că pierdeau alimentele, erau amendați și închiși. Câte vite apoi nu au fost aduse la Tg. Jiu ca aparținând celor care lucrează contra nemților sau bănuți de dânsul ca contrabandiști și vândute, iar proprietarii lor nu s-au întâlnit nici până azi, nici cu vitele, nici cu banii, căci au intrat în punga nemților. Alții însă, pe care îi știe tot județul că au fost contrabandiști periculoși țării, au fost prinși, duși la Administrația Plasei și în mai puțin de zece minute au fost eliberați și azi se plimbă cu nasul în sus și sfidând pe cei nevinovați, dar care au pățit-o. În fine tot timpul ocupației a operat după bunul său plac, toate le-a făcut numai în contra intereselor fiecărui biet locuitor din plasa Novaci, care spre nenorocirea ei, a avut în cap pe acest om plin de răutate și răzbunare.

Credem că aceasta e o trădare și cred că o purtare mai antiromânească decât aceasta în contra locuitorilor țării nu poate să fie alta, nici să fie făcută, decât de unul ca administratorul Lascăr. Au fost și sunt oameni pe placul lui, cărora nu li s-a atins un fir de păr din cap, iar de alții s-a ales praful. Au fost aduși la jandarmi oameni cinstiți și fruntași, bănuți ca hoți de cai, iar mulți din cei care veneau să se plângă că li s-au furat vitele și altele, erau scuipați, bătuți și dați judecății nemțești ca contrabandiști, în loc să se urmărească hoții. Subsemnatul am fost pus în pericolul de a fi deposedat de pământ, pe care-l stăpâneam de ani de zile; am avut noroc că n-am fost omorât de agresori, cărora le spusese în fața mea să mă omoare.

Am reclamat d-lui prim procuror, care a dispus cercetarea cazului. A vrut să mă trimită la munca câmpului, pe mine contabilul celei mai mari bănci populare din țară, și am

scăpat grație numai faptului, că s-a văzut de alții că acest lucru ar fi imposibil. Într-un număr viitor vom arăta cum unii din subalternii săi și-au îndeplinit funcțiunile conform vederilor sale, cum s-au abătut de la datorii, cum au făcut averi de pe spinarea locuitorilor, lucruri pe care el le știe foarte bine și pe care le trece cu vederea, fiindcă tot ce s-a făcut a fost pus la cale cu știința sa. Am ținut să demasc în toată goliiciunea faptele mărsave ale acestui zapciu nemțesc, pentru a fi cunoscute de toată lumea și pentru a atrage atenția autorităților superioare care, cercetând cu toată dreptatea faptele de mai sus și cele ce vom mai arăta, vor dovedi dacă Lascăr mai poate sta în locul ce ocupă, ori de nu ar merita să fie trimis cu o oră mai devreme pe urmele lui Verzea. Avem toată încrederea că Curtea Marțială, care va trebui să-l judece, îl va pedepsi cu toată rigoarea, pentru că, pe lângă faptul de dezertare, administratorul Lascăr, după ocupație, s-a făcut schingiuitorul și asupritorul țaranului român în favoarea inamicului.

**Gh. D. Comănescu
Novaci”**

(„Românismul”, Tg. Jiu, an IV, nr. 18
din 14 martie 1919, pag. 2)

„Din dosarul Octavian Lascăr
În completarea celor arătate în numerele anterioare al *Românismului* relativ la schingiuirile săvârșite de zapciul nemțesc Octavian Lascăr, în timpul ocupației, public mai jos scrisoarea primită de la un fost mobilizat, care arată în modul cel mai dureros tot ce a pățit soția sa, în timpul lipsei sale, de pe urma lui Lascăr. Iată-i cuprinsul:
Crasna 18 martie 1919

*Dragă domnule Gheorghe,
Citind în ziarul Românismul, am văzut că cele publicate de dvs. sunt toate juste și pentru a completa opera începută, vă aduc și eu la cunoștiință cele ce s-au întâmplat familiei mele în lipsa mea, cât am fost pe front în Moldova, tot din pricina d-lui administrator Lascăr. Soția mea lăsată cu cinci copii și fără nici un ajutor, fiind numai ea singură acasă cu copiii, cel mai mare de 6 ani, a fost adusă de dl. Lascăr la Administrația Plasei, unde a fost bătută, schingiuită și ținută două zile închișă pentru faptul că și-ar fi vândut cei doi boi ce-i avea. Boii au fost vânduți la un locuitor în comună. Această vânzare o făcuse din cauză că nu avea cu ce întreține pe cei 5 copii și spre a nu*

fi luați degeaba de nemți, fiindcă nemții îi mai luaseră și un cal în etate de 3 ani, fără nici chiar o para. De la Administrația Plasei a fost trimisă din post în post la Tg. Jiu, făcând pe drum încă 3 zile, unde a fost judecată de nemți după urma denunțurilor făcute de Lascăr și amendată cu 200 de lei, pe care i-a și plătit nemților; așa că nevasta mea, în loc de un ajutor, a fost batjocorită atât de dl Lascăr, cât și de nemți pe mâna cărora a dat-o, cheltuind pe drumuri întraga sumă obținută pe boi, iar copiii unui mobilizat lăsați pradă mizeriei. Și cum am constatat în această comună se găsesc multe cazuri de acest soi, vă rog a face să avem o anchetă la fața locului.

*Cu dragoste, prietenul dvs.,
Ion I. Forțofoi, Crasna*

Scrisoarea de mai sus n-are nevoie de nici un comentariu, că e scrisă cu toată durerea sufletului de un om, care a luptat pentru țară și arată în mod destul de evident ce sprijin și ce ajutor aveau femeile mobilizaților de la șeful plasei, care dezertând de la datorie se făcuse unealta dușmanilor și asupritorul și schingiuitorul populației sătești. Subsemnatul fiind chemat în ziua de 15 aprilie a.c. în fața comisiei pentru anchetarea funcționarilor de pe lângă Prefectura Gorj, pentru a dovedi cele scrise în primul articol, pe lângă celelalte dovezi suficiente, am propus ca martor pe soția lui Ion I. Forțofoi, care suferise cele arătate mai sus, dar cu mare mirare am văzut că ea n-a fost citată pentru ziua de 8 mai a.c., în care zi au fost citați toți ceilalți martori și deși s-a prezentat în fața comisiei de anchetă pentru a fi ascultată, comisia a refuzat, dispunând citarea ei pentru altă dată. Deși am cerut autorităților superioare în mai multe rânduri, suspendarea din funcțiune a acestui zapciu, pe timpul cât va dura ancheta, totuși nu s-a luat nici o măsură. El continuă a funcționa și a face presiune asupra martorilor propuși de mine, precum și a sfida lumea întreagă, lucru ce s-a constatat foarte bine prin lipsa de peste jumătate a martorilor chemați la prima înfățișare, cărora, prin oamenii săi, aud că le-ar fi promis la mulți sute și mii de lei, pentru nu a merge la Tg. Jiu sau a declara favorabil pentru el. La nevoie vom căuta a arăta și numele celor cercați să-i mituiesc, cum și prin ce anume persoane. Vom continua.

G.D. Comănescu”

CERNĂDIA

Bunul meu prieten și colaborator al publicației „Novăceanul”, Grl (r) Ion Staicu, mă critică uneori că scriu prea mult despre Novaci, uitând că orașului nostru i-au fost alipite în 1968 Bercești, Vlădoi și Măgura din fosta comună Cernădia (inimă de cernăzean, chiar dacă a „migrat” în frumosul oraș de la poalele Tâmppei). Și apoi, dacă am avut un Căpitan de Plai în Ținutul Gorjului, Vameș la Novaci, Andrei SCOREI, de prin părțile Făgărașului, din apropierea Brașovului, de ce nu am avea și noi la Brașov un General de prin părțile Novaciului?!

Îi dau perfectă dreptate. Așa că, astăzi voi scrie câte ceva și despre Cernădia.

Prima informație apare în actul domnesc redactat la 4 iulie 1521 (7029) în Cancelaria domnească de la Târgoviște, în care este pomenită ca așezare **Cernădia**. În acest act domnesc, Neagoe Vodă Basarab confirmă lui Mircea și fraților lui stăpânire peste niște cumpărături în Bălești (sat dispărut), în Florile Albe și Poeni (azi Poenari):

„Și iarăși să fie lui Mircea și fraților lor la Poeni din partea lui Nanciu și a fratelui său Vălcu, dintr-o funie jumătate, aceea care a fost aleasă cu cârligii pe pietrele care s-au hotărnicit cu Cârligii, pe oriunde este vechiul hotar de la **Cernădie** în râul Cernăgioarei, și de acolo în vadul Văii Mari drept la câmp în grohot la Capul de la deal și de acolo în capul Rogozului din sus”.

Printr-un act datat **6 iunie 1565**, Petru cel Tânăr, întărește lui Căndea și lui Budea „să fie moștenire și vatră în **Cernădia** Jumătate și muntele iarăși jumătate,

pentru că au plătit Căndea și Budea pe Cârstea și pe Dancea de dările lor mai multă vreme. Și iarăși au dat și alți groși ungurești în mâinile lui Cârstea și Danciu (sic) în afară de dările lor”.

Numele de **Cernădia** este menționat și în documentele din 30 noiembrie 1645, 28 iulie 1657, 1659, 1665, 1678, 1775, ca să vorbim de cele mai vechi. Spațiul nu-mi permite să prezint documentele respective, dar mă voi folosi de unele legende care au circulat sau mai circulă încă.

Numele de **Cernădia** ar putea proveni de la cuvintele slavone „Ciornâi” care înseamnă „Negru” și „Dia”- „Cetate”, adică „Cetatea Negrului”, Întunecime, cuvânt explicat prin prezența unor suprafețe întinse de păduri.

Tot în legătură cu fosta comună Cernădia, împărțită astăzi între Novaci și Baia de Fier, trebuie precizat faptul că în partea de nord a fostei comune, în vecinătatea plaiului există „gropile din Hârș” ale căror urme se mai văd și astăzi și despre care se spune că adăposteau bunurile locuitorilor atunci când satul era atacat de puterile domnești venite să încaseze birurile.

În partea de sud-est a fostei comune există locul numit „Cetatea” unde se spune că exista un turn înalt în care se făcea cu rândul de strajă comunei. Când straja zărea nori de praf pe drumul Milostei, dinspre Vâlcea, era semn că puterile domnești se apropie și se da semnalul pentru ca oamenii să-și ducă averea în „gropile din Hârș”.

În ce privește satul **Vlădoi**, a cărui denumire s-a schimbat în Schela, am primit unele informații foarte interesante de la domnul Popescu Mihai, fost locuitor al satului respectiv, care la rândul său le știa de la bunica sa, Popescu Maria. Se crede că denumirea de Schela ar proveni de la înălțimea pe care este situat satul, ca o

schelă. Locuitorii satului, moșneni, se ocupau cu creșterea animalelor și cu schimbul de produse, în special blane (scândură), fiind proprietari a 49 de munți. Mergeau cu blane de brad și fag în sudul țării de unde aduceau porumb pentru ei și animale.

Strămoșii lor ar fi dat lupte grele cu tătarii sau turcii în Hoaga Râmii, liveziul ungurenilor, sub Fântâna lui Papuc. Se zice că movilele din zonă sunt chiar morminte.

Se spune, de asemenea, că în jurul anilor 1820-1840, în satul Schela ar fi venit un detașament de turci din Insula Ada – Kaleh pentru a-i robi pe oameni, ca să-i vândă apoi la Istanbul și pentru a le lua animalele: oi, vaci și capre. Oamenii s-ar fi retras cu vitele lor la nord de satul Schela, sub pădure, în punctul numit Runc, unde se găsește și peștera de deasupra Pietrii Corbului, pentru a se adăposti. Acolo ar fi fost ajunși de turci, dându-se o luptă pe viață și pe moarte între turci și români. Întregul detașament, de circa 80-90 turci ar fi fost capturat, mulți dintre ei omorâți, iar cei vii ar fi fost trași în țepă. De aici și locul de deasupra peșterii „La Țepi”, cunoscut până în zilele noastre.

De asemenea, în nordul satului Schela se găsește Piatra Corbului, de unde locuitorii satului luau piatra necesară fabricării varului.

Legenda spune că în prăpastia de la Piatra Corbului s-ar fi aruncat două fete urmărite de turci, preferând să fie „hrană corbilor și rugină pietrelor decât roabe turcilor”.

Tot în legătură cu Cernădia, dar în satul **Bucești**, era cunoscut *Drumul Olacului* care amintește de curierii și caii de poștă.

CONSTANTIN DĂRVĂREANU

NOVĂCEANUL – CĂLĂTOR

Cu mai mult timp în urmă, am mai scris în „Novăceanul” într-o rubrică pe care am intitulat-o „Curat-murdar”. Unele lucruri m-au determinat să revin, mai ales că faptele despre care vorbesc acum sunt la fel de actuale.

Îmi amintesc Novaciul din vremea copilăriei mele. Străjuit de frumusețile dăltuite de natură, cu munți înalți, plaiuri și poieni încântătoare, păduri, cu Gilortul, cel limpede și cristalin prin undele căruia fulgerau păstrăvi zglobii în soarele verii; așa îl văd mereu în clipele de meditație. Îmi aduc aminte de oameni care au fost și numai sunt...

Iubesc natura, livezile de pomi, așa cum le iubeau bunii și străbunii noștri, cu ploii la timp și izvoare cristaline în plaiuri și la margine de drumuri. Se ajutau oamenii, unii pe alții la coasă, la săpat ogorul, de ridicarea vreunul o casă, cu toții în ajutor săreau. Acestea toate se întâmplau în vremuri trecute, chiar și în comunism. Pe toate le-am prins.

Veni democrația, vuietul de sirene anunțând drepturi ale omului, de a fi liber, de a viețui după bunul plac, de a călători liber prin lume, ca pe o insulă a plăcerilor. Zic unii că democrația vine în sprijinul omului, precum și Iadul care vorbește de intențiile lui bune.

Dar să revin la oile noastre. Undeva, în Parâng, în marginea unei cărări, pe un bolovan, stă scris: „Gunoii arunci, gunoii ești!” I-auzi mă, la el. Ce obraznicie și ce tupeu, să jignească drumeții muntelui... Nu domnule, „obraznic”. Ți-au luat-o înainte gunoaiile săltărețe și zglobii și au umplut pământul; cărări, poteci, izvoare, pâraie, râuri, fluvii, mări, oceane. În anul 1997, în mijlocul Oceanului Pacific a fost descoperită o insulă „feerică” formată din diversități de gunoaie. Sigur, sunt mulți în lume care acceptă diversitatea în artă, cultură, tradiții, dar nu și în gunoaie. Uitasem să vă spun că suprafața „frumoasei” insule era de patru ori cât suprafața Franței. Guatemala, o țară mică, dar mare în gunoaie, de ele, pământul nu se vede, suprafețele agricole și apa potabilă numai bune de a MURI!!

Iar noi, suntem pe aproape. Ne năpădesc obraznicele gunoaie, din vale până în vârful de munți. Îmi spu-

nea cineva că până și la Gâlcescu au ajuns. În undele-i albastre se scaldă obraznicele gunoaie, iar cioburile de pe mal te înțepă în tălpi dacă nu ești atent, de zici că ai fost mușcat de vreun rac, nu înțepat de cioburi de sticlă.

Pacific, în Groapa Marianelor, cu o adâncime de 11.000 metri, o pungă din plastic se odihnea alene pe fundul ei încântător, nu-i așa?

La noi, Măceșul, de la vărsare și până la izvoare e plin de nesimțitele gunoaie. Tușurul, cum cu drag bătrânii îl alintau, acum, modernii îi zic „La pișetoare”. S-au poleit frumos obraznicele gunoaie.

La fel Gilortul cu apele sale, cu maluri năpădite de gunoaie. În centrul Novaciului pe care ni-l dorim „Mica Elveție”, vis frumos, însă e mult până departe. E nevoie de educație, fiindcă sunt mulți care merg pe trotuare lăsând să le pice din mâini hârtii, chiștoace de țigări. De ce să aștepte până la următorul coș de hârtii, de deșeuri, pentru care administrația locală a făcut eforturi să le planteze peste tot.

Pe Transalpina ce urcă sus, parcă până la Cer, pe margini, din loc în loc gunoaie aruncate din mașini de turiști ori de cabanieri de pe la Rânca. Ce să mai vorbim de Rânca? Ne-ar trebui un ziar întreg.

În preajma izvorului de la Măceș, de pe strada Valea Gilortului, de unde mulți novăcenii iau apă de băut, unora le-ar trebui instalat și un WC. Locuind în apropiere, mereu fac curățenie și le atrag multora atenția că este un loc în care trebuie să domnească ordinea și curățenia desăvârșită. M-ați văzut și dumneavoastră de multe ori făcând curățenie la această cișmea. Din păcate, avem de multe ori de a face cu altfel de gunoaie, pe care mă simt obligat să le numesc „gunoaie”.

Prea Dragul Părinte Ilie Cleopa spune într-una din prelegerile sale: „Lumea va pieri atunci când se va șterge cărarea de la om la om”. Adevărat ai grăit Dragă Sfinte Părinte, dar cărarea ce au acoperit-o mașinile de gunoaie?

Dar gunoaiele ne vin și din „Străinezia”, tăierile de păduri în locul cărora plantăm gunoaie. Unde sunt poienile cu florile ce încântau în adierea vântului, unde sunt pădurile, unde sunt izvoarele din Plai și de pe mar-

ginea drumurilor? Unde-i Gilortul de altădată cu Zăvoiu plin de anini, cu păsările încântându-i pe cei care-și găseau liniștea pe băncile Zăvoiuului Băncii, cu păstrăvi zbenzind în sus și în jos, în tăceri de azur?

Unde sunt oamenii ce se ajutau unii pe alții? Copacul din pădure, de-l tăia cineva, cu căciula în mână iertare își cerea. Așa le-am trăit pe toate.

Și încă ceva. Nu înțeleg de ce sunt folosiți elevii pentru colectarea gunoaielor din afara școlii, în așa-zisa „Zi a Curățeniei”. Ziua Curățeniei pentru elevi presupune stimularea dragostei și respectului față de muncă, a gustului și simțului estetic, având loc de desfășurare curtea și împrejurimile școlii, sălile de clasă, tot ce aparține de școala respectivă. Există Norme de igienă pentru unitățile de învățământ privind curățenia și dezinfecția spațiilor și obiectelor. Înțeleg că se face educație în rândul elevilor, dar de ce trebuie să colecteze copiii gunoaiele după alte „gunoaie”? Cu toate măsurile care se iau, există pericolul de contactare a unor boli transmisibile.

Nu vreau să dau sfaturi, fiecare pricepe după cum crede de cuviință. Cineva spunea: „Atunci când vor dispărea ultimul copac și ultimul animal sălbatic... la ce ne vor mai fi de folos BANII?” Să dovedim mai multă responsabilitate pentru VIITORUL OMENIRII.

NOVĂCEANUL – CĂLĂTOR
Alias GRIGORE PARASCHIVESCU

ZIUA CULTURII NAȚIONALE

Ziua de 15 ianuarie a fost aleasă ca **Zi a Culturii Naționale**, întrucât reprezintă data nașterii poetului național al românilor, Mihai Eminescu (1850 – 1889), cea mai importantă voce poetică din literatura română.

Motivul pentru care a fost aleasă ziua lui **Eminescu** drept zi a Culturii Naționale (Legea Nr. 238 din 7 decembrie 2010), ar putea fi acela că este poetul „nepereche” al neamului românesc.

În această zi, gândul meu s-a îndreptat spre crezul că am avut și noi, la Novaci, unul dintre cei mai valoroși poeți ai Gorjului și nu numai. Chiar dacă a trăit atât de puțin, doar 50 de ani, poetul **ION FLOREA** a lăsat în urma sa o adevărată bogăție literară. Prin poeziile sale, apărute post-mortem în cele două volume:

ION FLOREA

VIS

Mă culcai răsând aseară
Și mă trezii plângând în zori,
Căci visai că-n parc, afară,
Veni sfârșitul pentru flori
Și văzui cum tot parfumul
Pe altarele tristeții,
Arse, arse cu duiumul
Până-n ora dimineții.
Te văzui strângând pe tine
Mici petale izolate
Și aceste ierbi alpine,
Toate, parcă-nsângerate.
Firicel arzând în sânge
Avuseși pe pulpa goală,
Parcă-l văd cum se prelinge
În lumina matinală.
Pe alei plecai să te ajung
Desculț, cu pași adânci, furiș,
Drumul însă fu cu mult prea lung,
Găsi doar urme pe prundiș.
După volburi de petale
Dispăruși cu vis, cu tot,
Din imagini ireale,
Să te-aduc din nou, nu pot.
Mă culcai răsând aseară
Și mă trezii plângând în zori,
Căci visai, că-n parc, afară,
Veni sfârșitul pentru flori.

PRIMII FIORI

Pornit din munți cu padini zmălțuite
Cu-ntunecate flori în bezne ude
Mă-ntorc acum cu gânduri risipite
Ademenit de roșul gurii crude.
E o-nfrângere pe veci, curată,
Ca apa zvâcnind pe-un șold de munte
Ca un lung și prim sărut de fată
Pe o răvășită rece frunte.
E tăcere-n mine ca-ntr-un templu,
Doar în gânduri arde lava roșă
Vino mai aproape să-ți contemplan
Bogatul păr împodobit c-o broșă
Și lasă-mă să-ți plâng în poala caldă
Tragedia nulității mele,
Să-i trag o-njurătură muzei ce mă scaldă
În imaginare mări de stele.
Să știi ce-nseamnă să comiți păcatul
De-a cerceta natura-n profunzime
Inconștient că porți întunecatul
Gând, inspirator de rău și crime.

Impresionată poate la sfârșit
Ai să-mi dai plângând sărutul care-l cer,
Iar eu voi fi atât de fericit
Crezând în miru-acela efemer.

NEBUNIE

Seară bună, seară lină
Din legendă ce-mi aduci?
Ori tu vii la fel străină
Dorul tânăr să-mi usuci.
Somn ușor, frumoasă stea,
Noapte bună, Lună trează,
Doar și azi în viața mea
Se mai naște blând o rază.
Zboară pasărea iubirii
Către alte zări de vise
Unde-și lasă trandafirii
Florile să fie-ncinse.
Păsări albe iarăși trec
Către cerul de departe
Pe când eu nu știu să plec
Către sud, tot mai departe
Căci suntem astăzi amândoi
Două umbre violete
Numărând castanii goi
De amurguri indiscrete.
Stele pier rotite-n zare
Ca șiragul de cocori,
Dintre toate oare care
Mi te-a dus atunci în zori?
Cerul toamnei de și-ar șterge
Alba lacrimă de Lună
Aș lăsa din nou să-mi lege
Dorul, inima nebună
Și prin nori și prin tăceri
Mi-aș trimite amintirea
Să-mi aducă azi ce ieri
Ezita să-mi dea iubirea.

RĂSCRUCE

Ca un copăcel micuț
Atins de glonț
Mă frământ
Când nu știu nici-un drum
Care să ducă drept la tine.
Dacă tu mi-ai fi alături
În noaptea asta clară
Când jocul alb al florilor de măr
Cu-ndrăzneală bate la fereastră
Cu rouă pe petale
Mi-ai prinde sufletul
În palmele tale,

„Trandafiri și amintiri” (2018) și „Zborul păsării de argint” (2022), la Editura MĂIASTRA Târgu Jiu, poetul Ion Florea va rămâne pentru Novaci și pentru toți cei care l-au cunoscut, NEMURITOR, iar pentru cei care nu l-au cunoscut, un mare talent plecat prea devreme din această lume, când mai avea încă multe de spus în domeniul poeziei.

Încerc și voi încerca mereu să demonstrez că poetul ION FLOREA trebuie așezat acolo unde îi este locul, măcar în rândul celor mai valoroși poeți gorjeni. Sper ca până la urmă glasul meu să fie auzit de specialiștii în domeniu.

CONSTANTIN DĂRVĂREANU

Să-l pipăi și să-l sorbi
Cu buze de gitană
Rumenite de-amurguri montane.
Cu gândul trec
Pe lângă casa ta
Și după ce-nchid în ochi
Lumina geamului tău,
Dispar regăsindu-mă
Cuprins de jocul
Alb al florilor de măr.
Tu rămâi acolo
Zăvorâtă după zărire
Prin care demult colindă
Țipătul inimii mele.

CHEF

Buze roșii de codană
Mă îmbie cu săruturi
Eu cu muza beau la cramă
Vinul altor începuturi.
Beau o cupă și-ncă una
Pline vârf cu vis și dor
Căci asemenea cu Luna
Vreau să fiu nemuritor.

ROMANȚĂ

Ți-am trimis în primul plic
Bobocel din lunca noastră,
Vioreaua primăverii
Parfumată și albastră
Ce-am cules-o într-o noapte
Când un ciob de lună nouă
Adormise într-un brad
Liniștit și plin de rouă.
Stam desculț în iarba udă
Sub mestecenii sihaștri
Sărutând-o cu credința
Că sunt ochii ei albaștri
Căci visam pierdut, la tine
Și la prima sărutare
Ce ți-am dat-o altfel, parcă,
Nu pe-un fluture de floare.
N-o uita, te rog, iubito!
Într-o pagină de carte,
Căci e floarea primăverii
Și-a iubirii fără moarte.

Universul cromatic al iernii

Foto - Nicu Gheorghiu

ODĂ

Fată blondă și suavă
Ca un crin stropit de apă
Raze sfinte curg din slavă
Gâdilându-te sub pleoapă.
Copleșită te întinzi
Și suspini așa, cu jale,
Eu cu ochii suferinzi
Sorb aroma cărnii tale.
Sărutarea îți primesc
Ca pe-un mir de zile mari
Uitând cântecul ceresc
Când m-atingi cu sâni tari.
Mișcă vântul, beat de slavă,
Iarba umedă și creață,
Fată blondă și suavă
De-am trăi așa, o viață!

SĂ NU UIT

Tu erai o porumbiță,
Eu eram un șoim alpin,
Coboram să-mi dai guriță
Și iar zburam către destin.
Iată, iarăși suntem Ană
Singurei sub plopii serii,
Am pe inimă o rană,
Tu dă-i mierea mângâierii.

DRAGA MEA

Draga mea cu ochi senini
Precum iezerul de munte
Flori de nufăr să-ți anini
În șuvița de pe frunte
Și când vântul va-ndrăzni
Să se joace lin cu ele
Să-nțelegi că poți iubi
Un Luceafăr dintre ele.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Constantin DĂRVĂREANU, redactor șef

Nicolae VINȚANU, redactor șef adj.

Alina ȚICU, redactor

Cristian GRECOIU, redactor

Tel. 0744 656 726, e-mail: darvareanu@yahoo.com